

WSOY

Yhdeksän
hyvää,
kymmenen
kaunista

»Kadehdin jokaista joka ei vielä
ole lukenut tätä kirjaa.»

– GRAZIA

LIANE
MORIARTY

Hyvä aviomies ja Mustat valkeat valheet
(*Big Little Lies*) -romaanien kirjoittajalta.

LIANE MORIARTY

Yhdeksän hyvää, kymmenen kaunista

Suomentanut Helene Bützow

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

NINE PERFECT STRANGERS

COPYRIGHT © LIANE MORIARTY, 2018

SUOMENKIELINEN LAITOS © HELENE BÜTZOW JA WSOY 2019

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

ISBN 978-951-0-43935-7

PAINETTU EU:SSA

*Katille.
Ja isälle
rakastavasti minulta*

*Luulet olevasi vaiva
mutta olet lääke
Luulet olevasi lukko ovesta
mutta oletkin sen avain*
RUMI

*Juuri kun olin keksinyt elämän tarkoituksen,
sitä mentiin muuttamaan.*
GEORGE CARLIN

1

Yao

»Ei mitään hätää», nainen sanoi. »Olen aivan kunnossa.»

Yaon silmissä hän ei ollut likimainkaan kunnossa.

Oli Yaon ensimmäinen päivä ensihoitajaharjoittelijana. Hänen kolmas hälytyksensä. Yaoa ei hermostuttanut, mutta hän oli ylivirittyneessä tilassa koska ei voinut sallia itselleen vähäisintäkään virhettä. Lapsena virheet olivat saaneet hänet vollottamaan lohduttomasti, ja ne aiheuttivat hänelle vieläkin vatsanväännteitä.

Yksi ainoa hikihelmi valui pitkin naisen kasvoja ja jätti meikkiin etanan vanan. Yao mietti, miksi naiset maalasivat naamansa oranssiksi, mutta se oli nyt epäolennaista.

»Olen aivan kunnossa. Varmaan vain jokin ohimenevä vatsapöpö», nainen sanoi. Hänen puheessaan oli hienoinen itäeurooppalainen korostus.

»Pane merkille kaikki potilasta ja hänen ympäristöään koskevat seikat», Yaon kouluttaja Finn oli neuvonut. »Kuvittele olevasi salainen agentti joka etsii diagnostisia johtolankoja.»

Yao pani merkille keski-ikäisen, ylipainoisen naisen, jonka huomiota herättävien merenvihreiden silmien alla oli selvät aniliinipunaiset varjot ja jonka harottavat ruskeat hiukset oli kammattu surulliselle pikku sykerölle niskaan. Nainen oli kalpea ja nihkeä, hengitys kulki työläästi. Tuhkakuppimaisesta hajusta päätellen kova tupakoitsija. Hän istui korkeaselkäisessä tuolissa valtavan kirjoituspöydän takana. Nainen näytti olevan jonkin tason pomo, jos komea kulmahuone ja

koko seinän korkuinen näkymä satamaan kertoivat asemasta yrityksessä. He olivat seitsemännessätoista kerroksessa, ja Oopperatalon purjeet olivat niin lähellä että timantin muotoiset, kellertävät ja valkoiset laatat erotti helposti.

Naisen toinen käsi oli tietokoneen hiiren päällä. Hän vieritti sähköposteja jättikokoisella ruudulla, aivan kuin häntä tutkivat ensihoitajat olisivat olleet jokin vähäpätöinen riesa, sähkömiehiä jotka olivat tulleet korjaamaan pistorasian. Hän kantoi tummansinistä räätälöityä bisnespukua kuin rangais- tusta, ja jakku kiristi epämukavasti hartioista.

Yao tarttui naisen vapaaseen käteen ja sujautti sormeen pulssioksimetrin. Hän huomasi käsivarressa kiiltävän, suomuisen ja punertavan kohdan. Kohonnut diabetesriski?

Finn kysyi: »Maša, onko sinulla mitään lääkitystä?» Hän suhtautui potilaisiin sydämellisesti ja rennosti, kuin olisi rupatellut pihajuhlissa oluttölkki kädessään.

Yao kiinnitti huomiota siihen, että Finn puhutteli potilaita aina nimeltä, kun taas Yao oli niin ujo ettei voinut kuvitellakaan suhtautuvansa heihin kuin vanhoihin tuttaviin, mutta jos sillä oli vaikutusta hoitotuloksiin, hän oppisi voittamaan arkuutensa.

»En käytä mitään lääkkeitä», Maša vastasi katse tietokoneen ruutuun nauliutuneena. Hän klikkasi päättäväisesti jotakin ja käänsi katseensa ruudusta Finniin. Naisen silmät näyttivät siltä kuin ne olisi lainattu joltakulta kaunottarelta. Yao arveli, että hänellä oli värilliset piilolinssit. »Olen aivan terve. Pyydän anteeksi, että olette joutuneet käyttämään aikaanne tähän. Minä en soittanut ambulanssia.»

»Minä soitin», sanoi hyvin sievä, tummatukkainen nuori nainen. Hänellä oli korkeat korot ja tiukka ruudullinen hame, jonka timanttikuvio muistutti kovasti Oopperatalon laatoitusta. Hame näytti naisen päällä upealta, mutta ilmeisesti sekin oli asiaankuulumaton seikka, vaikka nainen oli ainakin teoriassa osa sitä ympäristöä, jota Yaon oli tarkoitus havainnoida. Tyttö pureskeli pikkusormensa kynttä. »Olen hänen henkilökohtai-

nen assistenttinsa. Hän... tuota...» Tyttö madalsi ääntään kuin aikoisi paljastaa jotakin häpeällistä. »Hänen kasvonsa valahtivat kalmankalpeiksi ja hän putosi tuoilta.»

»En pudonnut!» Maša tiuskaisi.

»Hän ikään kuin liukui lattialle», tyttö korjasi.

»Minua huimasi hetken, ei sen kummempaa», Maša sanoi Finnille. »Ja sitten jatkoin heti töitä. Voidaanko nyt hoitaa tämä nopeasti? Maksan ilomielin laskunne tai kulunne, tai miten te nyt palveluksistanne veloitattekin. Minulla on tietysti yksityinen sairausvakuutus. En vain voi käyttää tähän enää yhtään enempiä aikaa.» Maša kääntyi puhuttelevaan assistenttiaan. »Eikö minulla ole yhdeltätoista tapaaminen Ryanin kanssa?»

»Voin perua sen.»

»Puhutaanko täällä minusta?» sanoi mies ovensuussa. »Mistä on kysymys?» Liian kireään purppuranväriseen paitaan pukeutunut mies tuli rennosti sisään mukanaan nippu pahvikansioita. Hän puhui teennäisen hienostuneella brittikorostuksella kuin olisi ollut kuningasperheen jäsen.

»Ei mistään», Maša sanoi. »Istu.»

»Mašaa ei todellakaan voi nyt häiritä!» poloinen assistentti ilmoitti.

Yaon myötätunto oli tytön puolella. Hän ei hyväksynyt kevytmielistä suhtautumista terveysasioihin ja ajatteli ammattikuntansa ansaitsevan enemmän kunnioitusta. Yao myös tunsi huomattavaa vastenmielisyyttä sojottavatukkaisia nuoria miehiä kohtaan, varsinkin jos he käyttivät liian pientä purppuraista paitaa esitelläkseen ylikehittyneitä rintalihaksiaan.

»Höpsistä, istu, Ryan! Tämä ei kestä kauan. Olen aivan kunnossa.» Maša viittoili kärsimättömästi.

»Maša, saanko mitata verenpaineesi?» Yao sanoi ja mutisi urheasti Mašan nimen samalla, kun kiersi mansetin hänen olkavartensa ympärille.

»Otetaanpa ensin takki pois.» Finn kuulosti huvittuneelta. »Olet näköjään kiireinen ihminen, Maša.»

»Minun on siis pakko saada häneltä nimi näihin», nuori mies sanoi hiljaa assistentille.

Yao ajatteli: minun on siis pakko tarkistaa pomosi elintoinnot juuri nyt, mokoma kusipää.

Finn auttoi takin Mašan päältä ja pani sen kohteliaasti tuolin selkänojalle.

»Näytä ne paperit, Ryan.» Maša tarkisti kermanvalkoisen silkkipaitansa napituksen.

»Nimikirjoitus kahteen päällimmäiseen riittää.» Nuori mies ojensi kansiota.

»Onko tuo vitsi?» Assistentti nosti avuttomasti kätensä pystyyn.

»Kuule, kaveri, sinun täytyy tulla joskus toiste», Finn sanoi, ja jutustusvävyyn oli tullut tiukka alavire.

Nuori mies perääntyi, mutta Maša napsautti sormiaan kansiota kohti. Nuorukainen loikkasi eteenpäin ja antoi sen hänelle. Ilmeisesti Maša oli pojan mielestä pelottavampi kuin Finn, mikä sekin kertoi jotain, sillä Finn oli iso ja roteva mies.

»Tämä vie korkeintaan neljätöistä sekuntia», Maša sanoi Finnille. Hänen äänensä puuroutui korkeintaan-sanan kohdalla, ja kuulosti siltä kuin hän olisi sanonut 'konthaan'.

Yaolla oli verenpainemansetti yhä kädessään, ja hän ja Finn katsoivat toisiinsa.

Mašan pää retkahti sivulle, aivan kuin hän olisi torkahtanut. Kansio putosi kädestä.

»Maša?» Finn sanoi kovalla, käskevällä äänellä.

Maša lysähti eteenpäin kädet puuskassa, kuin nukke.

»Juuri noin!» kiljui assistentti tyytyväisenä. »Juuri noin siinä kävi aikaisemminkin!»

»Tsiisuus!» Purppurapaitainen nuori mies perääntyi. »*Tsiisuus*. Anteeksi! Minä vain... »

»No niin, Maša, siirretäänpä sinut lattialle», Finn sanoi.

Finn nosti naista kainaloista, Yao tarttui jalkoihin ponnis-

tuksesta ähisten. Yao tajusi, että Maša oli hyvin pitkä nainen, paljon häntä pitempi. Ainakin satakahdeksankymmentä senttiä kuollutta painoa. Yao ja Finn laskivat hänet kyljelleen harmaalle matolle. Finn laskosti takin tyynyksi ja työnsi sen Mašan pään alle.

Mašan vasen käsivarsi kohosi jäykästi ja zombimaisesti pään yläpuolelle. Kädet kouristuivat nyrkkiin. Hän hengitti epätasaisin nykäyksin ja jäi siihen asentoon.

Hän oli saanut kohtauksen.

Kohtaukset olivat mykistävä näky, mutta Yao tiesi, että siinä tilanteessa ei auttanut muu kuin odottaa. Mašan kaulan ympärillä ei ollut mitään, mitä Yao olisi voinut löysätä. Yao katsoi ympärilleen varmistuakseen siitä, että Maša ei voinut lyödä päätään mihinkään.

»Oliko se tällaista aikaisemminkin?» Finn katsoi assistenttiin.

»Ei. Ei ollut, aikaisemmin hän vain pyörtyi.» Assistentti tuijotti silmät selällään, kauhistuneena ja lumoutuneena.

»Onko hänellä ollut kohtauksia aikaisemmin?» Finn kysyi.

»Ei kai. En minä tiedä.» Assistentti hivuttautui puhuessaan kohti toimiston ovea, jonne oli jo kerääntynyt joukko yrityksen muuta väkeä. Joku piti kännykkää ylhäällä ja kuvasi, aivan kuin pomon kohtaus olisi ollut rock-konsertti.

»Aloitetaan elvytys.» Finnin silmät olivat ilmeettömät ja sileät kuin kivet.

Ensimmäisen hetken aikana – se kesti korkeintaan sekunnin mutta silti – Yao ei tehnyt mitään, koska hänen aivonsa yrittivät vimmatusti työstää tapahtunutta. Tuo lamaantunut tylsämielisyyden hetki jäisi lähtemättömästi hänen mieleensä. Hän *tiesi* että sydämenpysähdys saattoi ilmetä kohtausoireina, mutta se meni häneltä silti ohi, koska hänen aivonsa olivat erheellisesti juuttuneet yhteen ainoaan faktaan: tällä potilaalla on kohtaus. Jos Finn ei olisi ollut paikalla, Yao olisi voinut kyykistyä kantapäilleen ja katsoa sydämenpysähdysten saanutta

naista *tekemättä mitään*, niin kuin lentäjä lentää suihkukoneen maata päin koska luottaa liikaa viallisiin laitteisiinsa.

He käyttivät defibrillaattoria kahdesti mutta eivät saaneet sydämen rytmiä palautetuksi. Maša Dmitritšenkolla oli täydellinen sydämenpysähdys, kun hänet kannettiin pois kulmatoimistosta johon hän ei enää koskaan palannut.

2

Kymmenen vuotta myöhemmin *Frances*

Eräänä kuumana, pilvettömänä tammikuun päivänä entinen romanttisten bestsellereiden kirjoittaja Frances Welty ajoi yksin kuivassa metsämaastossa kuuden tunnin matkan päässä Sydneystä kohti luodetta.

Moottoritien musta nauha kiertyi hypnoottisesti auki hänen edessään, ja ilmastointilaitteesta kävi kasvoille arkitinen puhuri. Taivas oli valtava syvänsininen kupoli pienen yksinäisen auton ympärillä. Taivasta oli aivan liian paljon hänen makuunsa.

Frances hymyili itsekseen muistaessaan erään kieli poskessa laaditun TripAdvisor-arvion: *Soitin respaan ja pyysin alempana riippuvaa, pilvistä, mukavampaa taivasta. Minulle vastasi nainen, joka puhui vahvasti ulkomaalaisittain korostaen ja sanoi, että muunlaisia taivaita ei ollut saatavissa! Hän suhtautui asiaan hyvin tyylysti!* EI ENÄÄ KOSKAAN. ÄLKÄÄ HAASKATKO RAHOJANNE.

Francesin mieleen juolahti, että hän saattoi olla sekoamaisillaan.

Eikä ollut. Hän oli aivan kunnossa. Ehdottoman tervejärkinen. Ei pienintäkään epäilystä.

Hän taivutteli käsiään ohjauspyörän ympärillä, räpyteli kuivia silmiään aurinkolasien takana ja haukotteli niin makeasti, että leukanivelet naksuivat.

»Auts», hän sanoi, vaikka se ei tehnyt kipeää.

Hän huokaisi ja katsoi ikkunasta etsien jotakin, mikä rikkoisi maiseman yksitoikkoisuuden. Täällä oli ankeaa ja armo-tonta. Hän pystyi kuvittelemaan sen: raatokärpästen surinan, varisten murheelliset rääkäisyt, valkohehkuisena loimottavan valon. Australia pähkinänkuoressa, toden totta.

No niin. Anna minulle lehmä, pelto, lato. Etsin jotakin mikä alkaa kirjaimella...

A niin kuin auto.

Hän liikahti istuimellaan, ja ristiselkä kosti sen niin rajulla ja tunkeilevalla vihlaisulla, että kyynelät kihosivat hänen silmiinsä.

»Herran tähden», hän sanoi sääliittävästi.

Selkäkipu oli alkanut kaksi viikkoa sitten, samana päivänä jona hän oli vihdoinkin myöntänyt, että Paul Drabble oli kadonnut. Hän soitti poliisille ja yritti keksiä, miten luonnehtisi Paulia – sanoisiko häntä kumppaniksi, miesystäväksi, rakastajaksi vai 'läheiseksi ystäväksi'? – äkillinen kipu tuntui ensimmäisen kerran juuri silloin. Se oli paras mahdollinen esimerkki psykosomaattisesta kivusta, vaikka sen ymmärtäminen psykosomaattiseksi ei vähentänyt tuskia tippaakaan.

Iltaisin peiliin katsoessa oli kummallista nähdä, että ristiselkä oli aivan yhtä pehmeä, valkoinen ja pulleahko kuin aina ennenkin. Frances olisi odottanut näkevänsä jotakin karmivaa, suunnilleen jotakin sellaista kuin rypäs kiemurtelevia puunjuuria.

Hän vilkaisi kojelaudan kelloa. Risteyksen pitäisi olla edessä hetkellä millä hyvänsä. Hän oli sanonut Tranquillum Housen varauksista vastaavalle ihmiselle että olisi perillä puoli neljän ja neljän välillä, eikä hän ollut pysähdellyt matkalla enempää kuin oli suunnitellut.

Tranquillum House oli 'ylellinen terveyst- ja hyvinvointikeskus'. Francesin ystävä Ellen oli ehdottanut sitä. »Sinun täytyy toipua», hän oli sanonut Francesille heidän nautittuaan kolme cocktailia (erinomaisia valkopersikka-Bellinejä) lounaalla edellisellä viikolla. »Olet ihan *paskana*.»

Ellen oli ollut Tranquillum Housessa 'puhdistautumassa' kolme vuotta sitten, ollessaan 'loppuunpalanut', 'uupunut' ja 'huonossa kunnossa' ja - »Kyllä, kyllä, ymmärrän», Frances oli sanonut.

»Se paikka on... hyvin epätavallinen», Ellen oli sanonut Francesille. »Lähestymistapa on epäperinteinen. Elämää muuttava.»

»Miten sinun elämäsi tarkasti sanoen muuttui?» Frances oli kysynyt perustellusti, mutta siihen ei tullut selvää vastausta. Loppujen lopuksi kaikki tuntui kiteytyneen Ellenin silmänvalkuaisiin, jotka olivat muuttuneet tosi valkoisiksi, siis ihan sairaan valkoisiksi! Ja hän oli laihtunut kolme kiloa! Vaikka Tranquillum Housessa ei keskitytty painon pudottamiseen - Ellen tähdensi sitä moneen kertaan. Kysymys oli hyvinvoinnista, mutta kuka panee pahakseen kolmen kilon painonpudotuksen? Ei ainakaan Ellen, se on varmaa. Eikä Frances.

Frances oli mennyt kotiin ja katsonut paikan nettisivuja. Hän ei ollut koskaan ollut mikään kieltämyksen kannattaja, ei ollut koskaan ollut laihdutuskuurilla, sanoi harvoin ei jos mieli teki sanoa kyllä tai kyllä jos halusi sanoa ei. Francesin ensimmäinen ahne sana oli hänen äitinsä mukaan »lisää». Hän halusi aina lisää.

Mutta Tranquillum Housen kuvat olivat herättäneet hänessä merkittäviä, odottamatonta kaipautta. Kaikki kuvat olivat kultaan vivahtavia, otettu auringonlaskun tai auringonnousun aikaan, tai kuvatessa oli ainakin käytetty suodatinta, joka antoi niille oikean sävyn. Miellyttävän keski-ikäiset ihmiset seisivat soturiasennossa valkoisten ruusujen kes-

kellä kauniin maalaisrakennuksen edessä. Yksi pariskunta istui 'luonnollisessa kuumassa lähteessä' joita oli tontin ympäristössä. Heidän silmänsä olivat kiinni ja pää takakenossa, ja he hymyilivät hurmioituneesti veden poreilla ympärillä. Eräässä kuvassa nainen nautti kansituolissa kuumasta kivihierronnasta akvamariininsinisen uima-altaan reunalla. Frances kuvitteli, kuinka kuumat kivet aseteltaisiin ilahduttavan symmetrisesti hänen oman selkärankansa päälle, ja niiden maaginen lämpö sulattaisi kivun pois.

Francesin haaveillessa kuumista lähteistä ja lempeästä joo-gasta ruudulle leimahti viesti: *Vain yksi paikka jäljellä kymmenpäiväiseen sielun ja ruumiin muodonmuutosretriittiin!* Se oli herättänyt Francesissa typerää kilpailuhenkeä, ja hän oli klikannut kohtaa *Varaa nyt*, vaikka ei oikeasti uskonutkaan, että jäljellä oli vain yksi paikka. Siitä huolimatta hän naputteli luottokorttitietonsa sarakkeeseen pirun nopeasti, ihan vain kaiken varalta.

Vaikutti siltä, että hän kokisi jo kymmenessä päivässä muodonmuutoksen jollaista hän ei ollut koskaan pitänyt mahdollisena, ainakin esittelytekstissä sanottiin niin. Sinä aikana hän ei nauttisi lainkaan alkoholia, sokeria, kofeiinia, gluteiinia eikä maitotuotteita – mutta koska hän oli juuri syönyt Four Seasonsin maistelumenun, hän oli täynnä alkoholia, sokeria, kofeiinia, gluteiinia ja maitotuotteita, ja ajatus niistä luopumisesta ei tuntunut yhtään isolta jutulta. Ateriat oli luvattu kustomoida hänen henkilökohtaisten tarpeidensa mukaisiksi.

Ennen varausvahvistuksen saamista Francesin oli vastattava netissä pitkään ja hyvin tunkeilevaan kyselyyn parisuh-teesta, ruokavaliosta, terveydentilasta, alkoholin kulutuksesta edellisellä viikolla ja niin edelleen. Hän valehteli iloisesti joka kohdassa. Mukaan piti ladata jopa valokuva, joka ei saanut olla kahta viikkoa vanhempi. Hän oheisti kuvan, jossa hän istui Ellenin kanssa lounaalla Four Seasonsissa lasi kädessään.

Sen jälkeen piti ruksata mitä hän toivoi kymmenen päivän oleskelultaan: vaihtoehtoja oli intensiivisestä pariterapiasta merkittävään painonpudotukseen. Frances ruksasi vain mukavalta kuulostavat kohdat kuten henkisen ravitsemuksen.

Se oli tuntunut sillä hetkellä hyvältä ajatukselta, niin kuin moni muukin asia elämässä.

TripAdvisorin arviot – jotka hän oli lukenut vasta sen *jälkeen*, kun oli maksanut varausmaksun jota ei palautettaisi – olivat olleet huomattavan ristiriitaisia. Joidenkin mielestä retriitti oli paras, uskomattomin kokemus joka heillä oli koskaan ollut, he toivoivat että voisivat antaa enemmän kuin viisi tähteä, he ylistivät ruokaa, kuumia lähteitä ja henkilökuntaa, mutta eräiden mielestä se oli kauheinta mitä he olivat elämässään kokeneet, joissakin arvioissa puhuttiin vahingonkorvauskanteista, traumaperäisestä stressireaktiosta ja varoitettiin maalailevasti tietien tahtoen vaarantamasta henkeä.

Frances vilkaisi taas kojelautaa ja toivoi kellon näyttävän jo kolmea.

Lopeta. Keskity. Katse tiehen, Frances. Sinä ohjaat tätä autoa.

Jokin vilahteli hänen näkökenttensä laidalla, ja hän hätäkähti, valmistautui siihen että tuulilasiin iskeytyisi jättikokoinen kenguru.

Se ei ollut mitään. Kuvitteelliset villieläinkolarit tapah-
tuivat vain hänen päässään. Jos niin kävi, sittenpä hän kävi. Todennäköisesti hän ei ehtisi reagoida mitenkään.

Frances muisti automatkan, jonka oli tehnyt aikoja sitten poikaystävänsä kanssa. He olivat nähneet auton ruhjoman kuolevan emun keskellä maantietä. Frances oli pysynyt matkustajan paikalla passiivisena prinsessana, kun poikaystävä oli noussut autosta ja tappanut emu paran kivellä. Yksi kova isku päähän. Autoon palattuaan poikaystävä oli ollut hikinen ja tohkeissaan, tuntenut kaupunkilaispojan hurmiota omasta inhimillisestä pragmatismistaan. Frances ei ikinä pystynyt

antamaan hikistä riemua anteeksi. Poikaystävästä emun tappaminen oli ollut *kivaa*.

Frances ei ollut varma, pystyisikö tappamaan kuolemankielissä olevan eläimen edes nyt, viisikymmentäkaksivuotiaana naisena, jolla oli taloudellisesti turvattu asema ja joka oli liian vanha prinsessaksi.

»Pystyisit tappamaan emun», hän sanoi ääneen. »Varmasti pystyisit.»

Herranen aika. Hänen mieleensä muistui, että silloinen poikaystävä oli kuollut. Tai hetkinen, oliko? Kyllä, hän oli taatusti kuollut. Tieto oli kantautunut Francesin korviin muutama vuosi sitten. Kuolinsyy oli ilmeisesti jokin keuhko-kuumeen komplikaatio. Garylla flunssat olivat aina pahoja. Frances ei ollut koskaan ollut kovin myötätuntoinen.

Juuri sillä hetkellä hänen nenänsä alkoi valua kuin hana. Mahtava ajoitus. Hän ohjasi yhdellä kädellä ja pyyhki nenänsä toisen käden selkämökseen. Inhottavaa. Todennäköisesti nenän vuotaminen oli Garyn kostoisku tuonpuoleisesta. Ja se oli aivan oikein. He olivat joskus maailmassa tehneet automattoja ja vannoneet rakkautta, ja nyt Frances ei vaivautunut pitämään mielessään edes sitä, että Gary oli kuollut.

Frances pyysi Garylta anteeksi huolimatta siitä, että jos Gary pystyi tunkeutumaan hänen ajatuksiinsa, hän varmasti tiesi senkin, ettei se ollut Francesin vika; jos Gary olisi elänyt tähän ikään, hän tietäisi kuinka omituisen hataraksi ja unohdettavaksi ihminen muuttui. Mutta ei pysyvästi. Vain välillä.

Gary, joskus olen terävä kuin partaveitsi.

Frances niiskaisi taas. Tuntui, että tämä kammottava nuha oli vaivannut häntä vielä pitempään kuin selkäkipu. Eikö hän ollut niiskuttanut silloinkin kun vei käsikirjoituksen? Kolme viikkoa sitten. Yhdeksännentoista romaaninsa. Kustantaja antoi vieläkin odottaa vastaustaan. Joskus muinoin, yhdeksänkymmentäluvulla, Francesin loiston päivinä, kustannustoimittaja olisi lähettänyt jo kahden päivän kuluttua samp-

panjaa ja kukkia, joiden mukana oli käsin kirjoitettu kortti:
Taas mestariteos!

Frances tiesi ettei ollut enää loistoluokkaa, mutta hän oli vieläkin tasainen keskitason puurtaja. Sydämellinen sähköposti olisi ollut mukava.

Tai edes jokin ystävällinen viesti.

Tai vähintään reipas lyhyt tervehdys: *Anteeksi, en ole ehtinyt vielä lukea mutta maltan tuskin odottaa!* Se olisi ollut kohteliasta.

Hän kieltäytyi antamasta sijaa pelolle, joka yritti kiemurrella esiin alitajunnasta. Ei. Ei. Ehdottomasti ei.

Frances puristi rattia ja yritti saada hengityksensä tasaantumaa. Hän oli syönyt kourakaupalla flunssalääkkeitä päästäkseen tukkoisuudesta, ja pseudoefedriini sai sydämen lyömään nopeasti, aivan kuin tulossa olisi jotakin ihanaa tai kamalaa. Frances oli kokenut saman tunteen kävellessään kirkon käytävää kumpanakin häpäivänään.

Ehkä hän oli tullut riippuvaiseksi flunssalääkkeistä. Hän jäi helposti koukkuun. Miehiin. Ruokaan. Viiniin. Itse asiassa lasillinen viiniä olisi maistunut juuri nyt, vaikka aurinko oli vielä korkealla. Viime aikoina hän oli juonut hanakammin kuin ennen, vaikka ei ehkä kohtuuttomasti. Hän oli kaltevalla pinnalla, liukui kohti huume- ja alkoholiriippuvuutta! Jännittävä tietää, että ihminen saattoi vieläkin muuttua niin paljon. Kotona kirjoituspöydällä oli häpeämättömästi, kaikkien (toisin sanoen siivoojan) nähtävissä, puoleksi juotu pullo Pinot Noiria. Hän oli yksi hemmetin Hemingway. Eikö Hemingwayllakin ollut huono selkä? Heillä oli todella paljon yhteistä.

Paitsi että Francesin heikkous olivat adjektiivit ja adverbit. Ilmeisesti hän sirotteli niitä ympäri tekstiä kuin koristetyynyjä. Mikä olikaan se Mark Twain -sitaatti jota Sol mutisi Francesin käsikirjoituksia lukiessaan niin hiljaa, että Frances kuuli sanat vain juuri ja juuri? *Kun saat adjektiivin kiinni, tapa se.*

Sol oli oikea mies, joka ei pitänyt adjektiiveista eikä koristetyynyistä. Frances näki mielessään kuvan Solista sängyssä hänen päällään, kiroilemassa koomisesti ja vetämässä taas yhtä tyynyä Francesin pään alta. Hän oli paiskannut sen huoneen poikki, ja Frances oli nauranut. Hän pudisti päätään kuin ravistaakseen kuvan mielestään. Hyvät seksimuistot olivat turhaa bonusta Francesin ensimmäiselle miehelle.

Kun Francesin elämä oli mallillaan, hän toivoi kummallekin ex-miehelleen pelkkää hyvää ja loistavia erektioita. Juuri nyt hän toivoi, että heidän harmaantuneeseen päähänsä lankeaisi heinäsiirkkojen vitsaus.

Frances imaisi pientä, ilkeää paperihaavaa oikean peukalon päässä. Se tykytti välillä muistuttaakseen, että pystyi kyllä pilaamaan hänen päivänsä vaikka olikin vähäisin hänen vaivoistaan.

Auto kaarsi tien kuoppaiselle pientareelle, Frances nykäisi peukalon suustaan ja puristi ohjauspyörää kaksin käsin. »Hupsistarallaa.»

Hänen jalkansa olivat lyhyet, joten istuin oli vedetty hyvin lähelle rattia. Henry sanoi aina, että oli kuin hän olisi ajanut huvipuiston törmäysautoa. Henryn mielestä se oli söpöä. Mutta viiden vuoden kuluttua se ei enää ollutkaan söpöä, ja Henry kirosi joka kerta kun joutui autoon noustessaan työntämään istuimen taakse.

Francesin mielestä Henryn unissa puhuminen oli ollut söpöä noin viisi vuotta.

Keskity!

Maalaismaisema viiletti ohi. Viimeinkin opaste: Tervetuloa Jarribongin kaupunkiin. Olemme ylpeitä SIISTEYDESTÄ.

Frances pudotti nopeutta rajoituksen mukaiseksi, ja vauhti tuntui melkein järjettömän hitaalta.

Hänen päänsä pyöri puolelta toiselle, kun hän katsoi kaupunkia. Kiinalainen ravintola, jonka ovesa oli haalistunut punainen ja kultainen lohikäärme. Suljetun näköinen huolto-

asema. Punatiilinen postitoimisto. Drive-in-viinakauppa joka näytti olevan auki. Poliisiasema joka vaikutti täysin tarpeettomalta. Eikä ainoatakaan ihmistä näköpiirissä. Kaupunki saattoi olla siisti, mutta tunnelma oli kuin maailmanlopun jälkeen.

Frances ajatteli uusinta käsikirjoitustaan. Tapahtumat oli sijoitettu pikkukaupunkiin. Tällaista oli pikkukaupunkien inhorealistinen, valju todellisuus! Ei se hänen luomansa viehättävä kylä, joka sijaitsi turvallisesti vuorten kainalossa, jonka lämpimässä vilkkaassa kahvilassa tuoksui kaneli, ja mikä mielikuvituksellisinta, jossa oli ilmeisen kannattava *kirjakauppa*. Kriitikot sanoisivat kirjaa oikeutetusti imeläksi, mutta todennäköisesti sitä ei arvosteltaisi missään, eikä Frances sitä paitsi vaivautunut muutenkaan lukemaan kirjojensa kritiikkejä.

Joten se surkeasta vanhasta Jarribongista. Näkemiin, apea siisti pikkukaupunki.

Frances painoi kaasua ja katsoi, kuinka nopeusmittarin neula nousi sataseen. Nettisivujen mukaan risteys oli kahdenkymmenen minuutin ajomatkan päässä Jarribongista.

Edessä oli opaste. Frances siristi silmiään, kumartui ohjauspyörän ylle ja luki: Tranquillum House seuraava risteys vasemmalla.

Hän piristyi. Hän oli tehnyt sen. Ajanut kuusi tuntia sekoamatta täysin. Sitten hänen mielialansa laski, koska nyt oli pakko kestää se mikä eteen tuli.

»Käännä kilometrin päässä vasemmalle», navigaattori käski.

»En halua kääntyä kilometrin päässä vasemmalle», Frances vastasi surullisesti.

Hänen ei edes pitänyt olla täällä, ei tähän aikaan vuodesta, ei koko tällä pallonpuoliskolla. Hänen oli määrä olla läheisen ystävänsä Paul Drabblen kanssa Santa Barbarassa, heidän piti käydä viinitiloilla, ravintoloissa ja museoissa Kalifornian talvisen auringon lämmittäessä heidän kasvojaan. Francesin

piti tutustua pitkien, kiireettömien iltapäivien aikana Paulin kaksitoistavuotiaaseen Ari-poikaan ja kuunnella lapsen kuivakoita naurahduksia, kun hän opetti Francesille jotakin rakastamaansa väkivaltaista videopeliä. Ne Francesin ystävät, joilla oli lapsia, olivat naureskelleet pilkallisesti ajatukselle, mutta Frances oli *odottanut* että oppisi PlayStation-pelejä; juonet kuulostivat todella värikkäiltä ja moniulotteisilta.

Hänen mieleensä nousi kuva poliisin vakavista nuorista kasvoista. Pisamat olivat muisto lapsuudesta, ja hän oli kirjoittanut työläällä kaunokirjoituksella ja kehnolla rahisevalla kuulakärkikynällä muistiin kaiken, mitä Frances oli sanonut. Poliisin oikeinkirjoitus oli hirveää. Hän kirjoitti huomennasanan yhdellä n-kirjaimella. Hän ei kyennyt katsomaan Francesia silmiin.

Muisto sai Francesin koko kropan sävähtämään tulikumaksi.

Nöyryytyksestäkö?

Todennäköisesti.

Päässä pyöri. Häntä puistatti ja vapisutti. Kädet olivat yhtäkkiä liukkaat ohjauspyörällä.

Aja sivuun, hän sanoi itselleen. Sinun on pysähdyttävä heti paikalla.

Frances näytti vilkkua, vaikka takana ei ollut ketään, ja pysäytti auton pientareelle. Hänellä oli järkeä panna hätävilkut päälle. Kasvoilta valui hiki. Paita kastui muutamassa sekunnissa läpimäräksi. Hän veti sitä irti ihosta ja pyyhki märät suortuvat otsaltaan. Viluttava puistatus sai hänet tärisemään.

Hän aivasti, ja aivastus sai selän kramppiin. Kipu iski raamatullisen vitsauksen mittasuhteissa, ja hän purskahti nauruun kyynelten vierieessä pitkin kasvoja. Kyllä vain, hän oli sekoamaisillaan. Aivan varmasti.

Hänet valtasi määrittelemätön alkukantainen raivo. Hän takoi äänimerkkiä nyrkeillä kerran toisensa jälkeen, pani

silmät kiinni, heitti päänsä taakse ja ulvoi äänimerkin säes-tyksellä, koska hänellä oli flunssa ja kipeä selkä ja särkynyt sydän ja –

»Hei!»

Frances avasi silmät ja hypähti istuimellaan.

Joku mies oli kumartunut ikkunan eteen ja koputti tiukasti lasiin. Tien toisella puolella seisoi auto hätävilkut päällä – sen täytyi olla miehen.

»Onko kaikki hyvin?» mies huusi. »Tarvitsetko apua?»

Hyvä luoja. Tämän piti olla yksityinen epätoivon hetki. Kuinka hirvittävän noloa. Frances painoi ikkunan avausnappia.

Hyvin isokokoinen, epämiellyttävä, ruokkoamaton ja sänkinen mies katsoi häneen. Miehen farkut roikkuivat alhaalla, ja komeaa jykevää kaljamahaa verhosi T-paita jossa oli jonkin muinaisen bändin kuva. Mies oli todennäköisesti joku Australian syrjäseutujen sarjamurhaajista. Vaikka tämä ei tarkasti ottaen ollut syrjäseutua. Mies oli ehkä lähtenyt syrjäseudulta lomille.

»Tekikö auto tenän?» mies kysyi.

»Ei», Frances sanoi. Hän kohottautui pystympään ja yritti hymyillä. Hän sukki kosteita hiuksiaan. »Kiitos vain. Olen ihan kunnossa. Autokin on kunnossa. Kaikki on kunnossa.»

»Oletko kipeä?» mies kysyi. Hän näytti hivenen inhoavalta. »En», Frances sanoi. »En oikeastaan. Ei muuta kuin paha vilustuminen.»

»Ehkä tuo on aivan oikea influenssa. Näytät todella sairaalta», mies sanoi. Hän rypisti otsaansa, ja katse siirtyi auton takaosaan. »Ja huusit ja huudatit torvea kuin... niin kuin olisit vaikeuksissa.»

»Totta», Frances sanoi. »Tuota noin. Luulin olevani yksin autiossa paikassa. Minä... sattui vain olemaan huono hetki.» Frances yritti estää ääntään kuulostamasta vihaiselta. Mies oli kunnan kansalainen, joka oli toiminut niin kuin kunnan kansalaisen kuuluu. Hän oli tehnyt sen minkä kuka tahansa tekisi.

»Kiitos että pysähdyit, mutta minulla ei ole hätää», Frances sanoi ystävällisesti, huulillaan herttaisin sovittelevin hymynsä. Isokokoisiin vieraisiin miehiin kannatti suhtautua sovittelevasti, jos oli keskellä ei mitään.

»Selvä.» Mies oikaisi selkäänsä vaivalloisesti ja murahtaen, ponnisti suoraksi tukemalla käsiä reisiin, mutta jäi sitten koputtelemaan rystysiään auton kattoon ja kumartui uudelleen, yhtäkkiä päättäväisenä. *Olen mies ja tiedän nämä asiat.* »Kuule, ettet vain ole liian sairas ajamaan? Jos sinun ei ole turvallista ajaa, jos olet vaaraksi muille tiellä liikkuville, en voi hyvällä omallatunnolla – »

Frances istui tikkusuorana. Jo nyt oli piru. »Tuli vain kuuma leimahdus», hän tiuskaisi.

Mies kalpeni. »Ai!» Hän tarkasteli Francesia. Oli hiljaa. »Olen aina luullut, että niitä sanotaan kuumiksi *aalloiksi*», hän sanoi.

»Käsittääkseni kumpaaakin ilmaisua käytetään», Frances sanoi. Tämä oli kolmas kerta. Hän oli lukenut aiheesta paljon, puhunut kaikkien tuntemiensa yli neljäkymmentäviisivuotiaiden naisten kanssa, käynyt oman lääkärinsä vastaanotolla ja huutanut siellä: »Mutta kukaan ei ikinä kertonut, että se on tällaista!» Toistaiseksi tilannetta seurattiin. Hän otti lisäravinteita, ja alkoholia ja mausteisia ruokia piti rajoittaa. Hah hah.

»Olet siis kunnossa», mies sanoi. Hän mittaili maantietä katseellaan, kuin apua odottaen.

»Olen aivan kunnossa», Frances sanoi. Selkä muisti häntä pienen ystävällisellä kouristuksella, ja hän yritti olla sävähtämättä.

»En tiennyt, että kuumat aallot ovat noin...»

»Dramaattisia, niinkö? Eivät ne kaikilla olekaan. Vain joillakin onnekkailta.»

»Eikö siihen ole... miksi sitä nyt sanotaan? Hormoni-korvaushoitoa.»

Laupias taivas.

”Liane Moriarty tarjoilee naurua, kylmiä väreitä, yllätyksiä.” – Associated Press

YHDEKSÄN VIERASTA kokoontuu kymmeneksi päiväksi ylelliseen hyvinvointihotelliin. Paikka on täysin eristyksissä: tekniset vempaimet kerätään pois ja vieraat opettelevat meditoimaan ja olemaan hiljaa.

Frances tulee retriittiin parantelemaan kipuilevaa selkää, särkynyttä sydäntä ja harvinaisen kivuliasta paperihaavaa. Ylitettävänä on myös hänen kirjailijanuransa pahin kriisi. Samaan aikaan hotelliin majoittuu kahdeksan muuta uuden elämän etsijää. Joukkoon mahtuu pieni perhe, jonka surun kaikki aistivat, väsynyt kotiäiti, jonka ajatukset kiertävät kehää ja aviokriisissä kärvistelevä nuoripari.

Kenelläkään vieraista ei ole aavistusta mitä tuleman pitää. Sen tietää vain arvoituksellinen hotellin johtaja, karismaattinen Maša, joka ei tarjoa asiakkailleen pelkkää kehon puhdistusta ja taiji-liikkeiden harmoniaa, hän haluaa antaa heille jotain paljon enemmän. Jotakin kaiken mullistavaa. Pian paljastuu toimintaohjelma, joka totisesti saa jokaisen vieraan tolaltaan.

	
www.wsoy.fi	84.2 ISBN 978-951-0-43935-7